ליה לכדתניא יאמר שמעון הצדיק מימי לא

אכלתי אשם נזיר ממא חוץ מאדם אחד

שבא אלי מן הדרום יפה עינים ומוב רואי

וקווצותיו סדורות לו תלתלים אמרתי לו בני

מה ראית לשחת שער נאה זה אמר לי רועה

הייתי לאבי בעירי והלכתי לשאוב מים מן

, המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז יצרי

עלי וביקש למורדני מן העולם אמרתי לו ריקה

מפני מה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך

שסופך להיות רמה ותולע' העבודה שאגלחך לשמי' עמדתי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו

כמותך ירבו נזירים בישראל עליך הכתוב

אומר 'נאיש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר

לה' ושמשון לאו נזיר הוה והכתיב יכי נזיר

אלהים יהיה הנער מן הבמן התם מלאך הוא

דקאמר ומנלן דאישמי למתים אילימא

מדכתיב זבלחי החמור הכיתי אלף איש

דילמא "גרויי גרי בהו ולא נגע בהו אלא

מהכא יויך מהם שלשים איש ויקח את

חליצותם דילמא אשלחינון ברישא והדר

ד) ונדרים יג. ע"שו. ה) שם

יג. ע"ש ערכין כט., ו [מוספתא פ"ד ונדרים]

ט:], 1) [גירסת הערוך ערך ירד א' גורדויי גרדי בהון

והוא לא נגע בהון. פיי הוא

הבחיע ראשם בראש הלחי בכן על השט פרחם הנחי ומושך ידיו ואינו נוגע בהן ועי פרש"ין, ה) [מום"

ועי פרש"ין, **ה)** [תוסי סוטה פ"ג ע"ש], **ט)** ל"ל

כ) [נדרים ט:], ל) ל"ל העין, (ז'ל העין,

מ) וכתובות יד:], נ) ולקמן

כח:], ס) ל"ל משום

נוסחת הריב"ז

אם לטמא דיעבד: בו או

שלמים והמוסגר פה גרים ליה בכ"י: ג] התפיסו:

ז] מיבת ולא ליתא בכ"י: ז] דכ"ע: ח] להזיר לה':

טון תוהים נודרים וכשהו

מטמאין: י] ונמלאו מביאין: כ] (הניע): ל] הוה: מ] יהיה

בן (אל ש) כן מחיר מן היה סן שנה וגר': נן מפיו נמי: סן שנה וגר': ען (דככך הוה כר' דכאיש גבורתו) ליתא בכ"י: פן מיר: צן (דהוי ליה

בהכי כובד) ליתא בכ"י:

הגהות הב"ח

(מ) רש"ר ד"ה תנא נמי

וכו׳ דלכתחלה מותר:

ל] מתפים:

בה ב מיי פ״ם מהלי נדרים הלכה יג סמג לאוין רמב:

בו ג מיי׳ שם סמג שם טוש"ע יו"ד סי׳ רד טוש"ע יו"ר קיי כד סעיף א וסעיף ב: ד מייי שם הלכה י: בח ה ו מיי׳ פ״ח מהלי בכורות הלכה ד סמג משיו ריא טוש"ע יו"ד סי

נדרים הל' כג טור שו"ע יו"ד סי רג סעיף ז: ל ח מיי' פ"ג מהלכות נזירות הלכה יב:

תורה אור השלם ו. אִישׁ כִּי יִדֹר נֶדֶר לַיְיָ או השבע שבעה לאסר או ווּשָּבַע שְּבֻּעוּ לְא יַחֵל אָסֶר עַל נָפְשׁוּ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו במדבר ל ג יעשה: יַגַשֶּה: במדבר ל ג 2. בָּל הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יַנְּלֵד הַקְּבְרוּך וּבְּצאנְךְ הַנָּכָר תַּלְבִישׁ לִייָּ אֱלֹדֶיוּךְ לֹא תַעֲבֹד בִּבָּלַר שׁוֹּרֶךְ לֹא תגו בכור צאנף:

דברים טו יט דברים טו יט ז דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אשה כי יפלא לנדר נדר נְזִיר לְהַזִּיר לִייָ: במדבר ו ב

4. כִּי הָנֶךְ הָרָה וְילַדְרְתְּ בֵּן וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ כִּי נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן הַבְּטֶן וְהוּא יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת שְׁרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים:

שופטים יג ה 5. וַיּאמֶר שִׁמְשׁוֹן בִּלְחִי הַחֲמוֹר חֲמוֹר חֲמֹרְתָיִם בַּלְחִי הַחֲמוֹר הַבֵּיתִי אֶלֶף בּיְיִר נַוּנְבּיוּ יוּבּינִי טָּיְּרֶּ אִישׁ: שופטים טו טז 6. וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְיָ ַנַיַרָד אַשְׁקְלוֹן וַיַּרְ מֵהֶם שְׁלשִׁים אִישׁ וַיִּקְח אֶת חֲלִיצוֹתֶם וַיִּתֵּן הַחֲלִיפּוֹת למגידי החידה ויחר אפו

שופטים יד יט 7. וַיְהִי מִקַץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל הַמֶּלֶךְ אַלְכָה נָּא וַאֲשַׁלַּם אֶת נִדִרִי אֲשֶׁר נָדַרְתִּי לַיִּיָ אָרנוּן: אָנּשֶּׁוֹ נְּוֹן וֹנִי לֵּיָּ בְּחֶבְרוֹן: שמואל ב טו ז 8. וּבְגַלְחוֹ אֶת רֹאשׁוֹ אַר דְּבַּלְווו אֶח וֹ אַשׁוּ וְהָיָה מַקְץ יְמִים לְיָמִים אֲשֶׁר יְגַּלָּח בִּי כְּבַד עְלָיו וְשָׁקַל אֶת שְׁעֵר וְשָׁקַל אֶת שְׁעֵר רֹאשוֹ מָאתַיִם שְׁקְלִים רֹאשוֹ מָאתַיִם שְׁקְלִים

פי' הרא"ש

זרי עלי כבכור. אם אמר הרי עלי ככר זה כבכור ר יעקב אוסר. ס"ד דלא בעי" שיתפיס בדבר הנדור. אלא אפי׳ התפיס בדבר האסור כגון בכור שקדושתו כגון בכוו שקוושות מרחם אסור: מאי לאו ר' יהודה ס"ל כר' יעקב דשמשון נמי לא נדר בנזיר אלא ע״פ המלאך היה נזיר: לא דכו״ע בע״ דבר הנדור שאני גבי בכור בכור דהוי כעין דבר הנדור דדמי לקדשים. וכן ר׳ יהודה נמי מרבי׳ לה׳ דכתיב גבי נזיר שמשון . דדמי לשאר נזירים א״נ . קבל עליו נזירות כשהגיע . לכלל שנותיו כי כז צוה לו

קרבן הוא דלא מייתי. פירוש מיר שמשון אבל מירות חייל עליה כלומר לענין שאסור לטמאות למתים לכתחילה: שלא מצינו בשמשון שיצא נזירות מפיו. כלומר לא מר נמיר אלא מבטן אמו היה נדור בנזיר ממילא ואנן בעינן שידור

בדבר הנדור כמו הריני כזה שנדר בנזיר כדדרשי' (נדרים דף יד.) כי ידור ואינו מביא קרבן מומא' קרבן הוא דלא מייתי נדר עד שידור בדבר הנדור: אבל נזירות חיילא עליה מני מתני' לא רבי הרי עלי בבבור. פי׳ ככר זה כבכור: לא דב"ע.י כלומר א כ״ע אי אמר יהודה ולא ר"ש דתניא יה' יהודה אומר נזיר כעולה וכשלמים הוי דבר הנדור אבל שמשון מותר ליממא למתים שכן מצינו בכור קדוש מרחם אמו רבי יהודה בשמשון שנטמא ר"ש אומר האומר נזיר סבר לה כרבי יעקב דאמר לא בעינן שמשון לא אמר כלום שלא מצינו בשמשון דבר הנדור ואם אמר הריני כשמשון . שיצאת נזירות מפיו מני אי ר' יהודה האמר הוי נזיר אע"ג דנזיר שמשון לאו נדור אפילו לכתחילה ומתניתין קתני אם נטמא הוה אלא קדוש מבטן אמו כבכור: אי ר' שמעון האמר לא חיילא עליה נזירות דכ"ע בעינן דבר הנדור בעלמא כלל לעולם ר' יהודה היא ואיידי דקתני גבי לֹגבי נזירות ושאני הכא דכתיב לה'. כי ידור נדר לה' לרבות את הבכור נזיר עולם אם נממא תנא נמי גבי נזיר שמשון כלומר שהוא לה׳ ממילא אפילו [הכי] 2 אם נטמא לימא בפלוגתא דהני תנאי סוי נדור: לרבות את החמאת קמיפלגי ידתנן יהרי עלי כבכור רבי יעקב ואשם. דסד"א עולה ושלמים הבאים אוסר ור' יוסי במתיר מאי לאו ר' יהודה סבר נדבה הוי דבר הנדור אבל בחטאת לה כר' יעקב דאמר לא בעינן דבר הנידר ור' ואשם הבאים בחובה לא מיקרי דבר שמעון סבר לה כר' יוסי דאמר בעינן דבר הנדור המ"ל לה' דמרבי כל מילי דהוי הנידר לא דכולי עלמא יבעינן דבר הנידר לה׳: שמצוה לקדש. פירוש נכורי תקדיש ולומר תוקדש בבכורה אע"פ דקדיש מרחס: בוד לא קדוש. הלכך ושאני גבי בכור דכתיב ביה 'לה' ילרבות אָת הָבכור ור' יוםי אמר לך ההוא לה' מִיבעי לאו דבר הנדור הוא כיון דאינו אלא ליה לרבות חמאת ואשם ומה ראית לרבות מנוה בעלמה: גבר נזיר נמי הכתיב חמאת ואשם ולהוציא את הבכור ימרבה לה'. וכי היכי דמרבי ר' יעקב בכור אני חמאת ואשם שכן מתפיםן בנדר ומוציא מלה' ה"נ נרבה נזיר שמשון מלה' דכתי' בנזיר: לא אכלתי אשם נזירות. אני את הבכור שאין מתפיסו בנדר ור' יעקב אמר לך בכור נמי מתפיסו בנדר הוא אבל שאר אשמות היה אוכל אבל אשם ידתניא של בית רבינו אמרו מנין לנולד לו סדתניא של נזיר היה קשה בעיניו לאוכלו לפי שאינו בכור בתוך עדרו "שמצוה עליו להקדישו בא אלא בנזיר שנטמא וכיון שנטמא הי׳ דואג פן מתחרט על נדרו שהימים שנאמר 2הזכר תקדיש ור' יוםי אמר לך נהי הראשונים נופלין ומביא חולין בעזרה: דמצוה להקדישו אי לא מקדיש ליה ימי לא עליך הכתוב אומר להזיר לה'. קדוש גבי נזיר נמי הכתיב ילה' ההוא מיבעי

כלומר שתחילת נדרו לגמרי לש"ש ולא היה דואג שיתחרט אע"פ שנטמא אבל שאר נודרים סתמא נודרי׳ בעת לרה או על עבירה שבידן כדי להצטער ולכפר על עונם וכשמתרבים הימים עליהם ממה שגמרו בדעתו קרוב להיות תוהא על הראשונות: שבושרן לאו נדור הוה. פירוש למ נדור מיר הוה: והם

כתיב כי נזיר אלהים יהיה כו'. וקס"ד שהמלאך היה אומר לאביו שיזירנו לכשיולד כדאמרי׳ לקמן (דף כח:) האיש מדיר בנו במיר: התם מלאך הוא דקאמר ליה. בנבוחה ולח יצח נזירות לא מפי אביו ולא מפי שמשון:

ברורי גרי. לשון חלים כלומר מרחוק זורק בהם והרגם:

דילמא גוססין שווינהו. לאו דוקא גוססים כי נזיר אסור ליגע לגוסם אלא כלומר קרוב לגוססין: אלא גמר׳. פירוש דגמרי׳ דקטלינהו ממש והדר שלוחי שלחינן ואפי׳ למאן דאמר (יבמות סא.) קברי עובדי כוכבים אינן מטמאין באהל במגע מיהא מטמאין: לבליך עולם היבא בתיב. כלומר שמותר להקל ומייתי מאבשלום שהיה מיקל למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה:

את נדרי אשר נדרתי. וסתס נדר משמע ליה נזירות ועוד אחר שלא היה מגלח אלא מימים לימים 🔍 משמע שהכביד עליו שערו מכלל דנזירות נדר:

מני אי רבי יהודה הא אמר דמותר לכתחילה. ליטמא ומתני׳ קתני אם נטמא בדיעבד אבל לכתחילה לא: תנא נמי גבי נויר שמשון אם או. וה"ה נמי (6) לכתחילה מותר: הרי עלי. ככר זו כבכור: רבי יעקב אוסר. דלא בעינן שיהא איסורו בדבר הנידר כגון ש חטאת בושלמים

י (דהא כתיב איש כי ידור נדר לה׳ לרצות דבר האסור כגון בכור): רבי יהודה סבר לה כר' יעקב דאמר לא בעינן דבר הנדור. הכי נמי כי אמר הריני נזיר שמשון הוי נזיר ואע"ג דשמשון לה יצה מירות מפיו: ור"ש. דאומר לא הוי נזיר סבר לה כר' יוסי דאמר מותר משום דלא בוהתפים אלא בבכור דלא הוי דבר הנדור שהרי קדושתו מרחם: ושאני גבי בכור. להיינו טעמא דרבי יעקב משום דכתיב לה׳ איש כי ידור נדר לה׳ לרבות את הבכור: לרבות חטאת ואשם. דכי אמר ככר זה עלי כחטאת וכחשם חפור: מרבה חני הטחת ואשם שכן מתפיסן בנדר. שאינו מביא חטאת ואשם עד שיהא מחויב להן ויאמר זהו לחטאתי ולאשמי: שאין דו מתפיסו את הבכור בנדר. קודנדור ועומד מרחם הוא אבל גבי מיר דכו"ע בין לר' יעקב בין לר' יוסי בעינן דבר הנדור וכי אמר הריני מיר שמשון לא אמר חולא כלום: גבי נויר זו נמי. בין לר׳ יעקב בין לרבי יוסי אמאי בעינן דבר הנדור הא כתיב ביה לה׳ להזיר חו: לא אכלמי ואשםו נזירות מעולם. משום ההוא טעמא דאמרי׳ לעילי דכשהן שו מיטמאין ורבין עליהן ימי טומאה הן מתחרטין יומביאין חולין לעזרה: ופחז. ומהר עלי יצרי והביאני לידי הרהור: לשאוב מים מן כול הגיע גרסי׳. שכו הוא לשון המשנה ש ופי׳ מן המעיין: עליך אמר הכתוב איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'. דמשמע שנודר לשם שמים: ושמשון לאו נויר יוהוא והא כתיב כי נויר אלהים מן. וקא ק"ד דמנוח קאמר להא מילתא דהוה ליה דבר הנדור דחדם מדיר את בנו בנזירי: מלאך הוא דקאמר. כי נזיר אלהים יהיה הנער מן הבטן אבל מפי כן מנוח לא יצא: דילמא גרדויי גרד להו. מחתך חתך בהן אבל הוא גופיה לא נגע בהו: ויך ויקח כחיב. דמשמע ויך והדר ויקח: גוססין שוינהו. ובהדי דהוו גוססין אשלחינהו

ולא איטמי בהו: ונזיר עולם היכא

כתיב. שמיקל בתער ומביא שלש

בהמות: ה"ג דתניה רבי הומר

אבשלום נזיר עולם היה שנאמר ויהי

מקן ארבעים שנה כו. ומגלח היה

אבשלום לשנים עשר חדש שודבכך

הוה ליה כובד ובבציר מהכי לא ה"ל

כובד דכאיש גבורתו (שופטים ח) אבל

שאר פונזירי עולם מגלח א' לל'

יום לו דהוי ליה בהכי כובד:

ויליף

ויליף

גליון הש"ם גמ' ויך ויקח כתיב. עיין בפירוש רש"י בחומש שמות ו' כ' ולקמן דף יט ע"א:

הגהות מהר"ב רנשבורג

בתום' ד"ה הרי עלי כבכור פי' ככר זה כבכור לא דכ"ע כלומר וכו'. נ"ב באורח מישור מוחק תיבות לא דכ"ע ועושה דבור אחד עד אבל בכור קדוש מרחם אמו ואח"כ . מה"ד ר' יהודה סבירא ומיהו נלענ"ד ליה. ותיהו ננענייז דגם לפי הנוסחה שלפנינו כאן יהיה סוף הדבור אלל מרחם אמו ואח"כ מה"ד ר' יהודה סבירא ליה וכו' ייים שבידת ליה וכוי והך ד"ה רבי יהודה ס"ל הוא רה אנ"ל שהוא טעות ולחנם האוכח כתב החורח מישור דהגה"ת דפוס פפד"מ שלפנינו היא טעות:

הגהות התוספות 1. תיבות לא דכו"ע נמחק. ודיבור זה הוא המשר אחד עם דיבור שלפניו וכל"ל פי־ ככר זה כבכור כלומר דאי אמר כו'. 2. ל"ל אפילו הכי הנודר כן כו'. 3. ל"ל בבכור. ותיכת תקדים נמחק.

מוסף רש"י

הרי עלי כבכור. נכה הרי עלי כבכור. בכהן קא מיירי דאי בישראל לית ליה שום זכייה בגוויה, כנשל בכול (נדרים יב:).

על דותון שינו. עם מכור דוך כל כל מות אינו של מכור מכור מבי של החדרים מין. שבא אלי מן הדרום. שכל להקריב קרכן מירות החדרים מין החדרים של החדרים מין מדרום של הבילוני לידי מעשים מירותו ולגלח שערו (שם). ופחז יצרי עלי. מתוך שלאיתי כמים לורמי כל כך נלה נתגבר עלי ילרי וביקש להבילוני לידי מעשים רעים לטורדני מן העולם (שם). אמרתי לו. כך למת בעלמו (שם). עליך הכתוב אומר איש כי יפלא וגרי. דהייעו להי

נזיר טמא דמתוך שרב׳ עליו ימי נזירותו מתחרט וקרבנותיו קרובין להיות חולין בעזרה: מלאך הוא דקאמר אבל מנוח לא הדירו: אילימא [מדכתיב] בלחי החמור הכיתי אלף איש. נ״ל דמהאי קרא לא מייתי מידי דבאותה שעה באו עליו פלשתים והוצרך י לעמוד על נפשו: ודילמא גרויי גרי בהו. כלומר זרק בהן החץ והרגם והמם כזורק חץ: 6) ודילמא גוססים שוינהו ואפי׳ למ״ד פ׳ ג׳ מינין דנזיר אסור ליגע בגוסס. הכא לאו גוססים ממ^ש אלא סמוכים לגוססים. ונ״ל לחלק בין גוסס בידי שמים לגוסס בידי

לפין מים בשל תחו ב... לה' לרבות את הבכור. דכל דבר שהוא אסור לגבוה הוא מתפיסו נמי בנדר, אע"פ שהוא אסור בלא נדר, כגון בכור (שם יג.). מגין כו' שמצוה עליר להקדישו. לשם ככור ופף על פי שהוא קדוש מאליו (עורבין בש). לא אכלתי אשם גדיר טמא. דטיר שמעתא מביא אשם ואחר כך מונה ימי מירות אחר ומאותו אשם לא אכל (נדרים שבא אלי מן הדרום. שבא להקריב קרבן

קטלינן יויך ויקח כתיב ודילמא גוםסין שוינן אלא גמרא גמירי לה ונזיר עולם

קבים היה שנאמר זויהי מקץ היכא כתיב דתניא ירבי אומר זאבשלום נזיר עולם היה שנאמר זויהי מקץ

ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את גדרי אשר

נדרתי לה' בחברון ומגלח אחד לשנים עשר חדש שנא' יויהי מקץ ימים לימים